

Phát triển kinh tế tư nhân ở Việt Nam trong bối cảnh cách mạng công nghiệp 4.0

23/03/2026

ThS. Nguyễn Thị Thu Phương
*Trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh
Đại học Thái Nguyên*

(Quanlynhanuoc.vn) – Hiện nay, cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 đã và đang diễn ra mạnh mẽ, tác động sâu sắc tới mọi lĩnh vực kinh tế – xã hội, mang lại nhiều giá trị song cũng đặt ra không ít thách thức cho các lĩnh vực, ngành nghề và các thành phần kinh tế, trong đó có khu vực kinh tế tư nhân. Bài viết tập trung làm rõ cơ hội, đồng thời đánh giá những thách thức đối với phát triển kinh tế tư nhân ở Việt Nam trong bối cảnh cách mạng công nghiệp 4.0. Từ đó đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động của thành phần kinh tế tư nhân, góp phần vào sự phát triển chung của đất nước trong bối cảnh mới.

Từ khóa: *Kinh tế tư nhân; cách mạng công nghiệp 4.0; cơ hội; phát triển; thách thức.*

Abstract: At present, the Fourth Industrial Revolution is unfolding rapidly and exerting profound impacts on all areas of socio-economic life. While creating significant opportunities, it also poses considerable challenges to various sectors, industries, and economic components, including the private economic sector. This article focuses on clarifying the opportunities brought by the Fourth Industrial Revolution to the private economic sector, while also assessing the challenges to the development of the private economic sector in Vietnam in this context. On that basis, it proposes several solutions aimed at improving the quality and operational efficiency of the private sector, thereby contributing to the country's overall development in the new context.

Keywords: *Private economic sector; Fourth Industrial Revolution; opportunities; development; challenges.*

1. Đặt vấn đề

Kinh tế tư nhân là thành phần kinh tế dựa trên chế độ sở hữu tư nhân về tư liệu sản xuất, bao gồm kinh tế cá thể, tiểu chủ và kinh tế tư bản tư nhân. Việc thừa nhận sự tồn tại và phát triển kinh tế tư nhân trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam là một bước phát triển trong tư duy của Đảng. Đến nay, vai trò của kinh tế tư nhân đối với tăng trưởng kinh tế quốc gia là không thể phủ nhận. “Với gần một triệu doanh nghiệp, khoảng 5 triệu hộ kinh doanh cá thể, khu vực kinh tế tư nhân hiện đóng góp khoảng 51% GDP, hơn 30% ngân sách nhà nước, tạo ra hơn 40 triệu việc làm, chiếm hơn 82% tổng số lao động trong nền kinh tế,

đóng góp gần 60% vốn đầu tư toàn xã hội”¹. Trước xu thế hội nhập tích cực, thành phần kinh tế tư nhân ở Việt Nam có bước phát triển mạnh mẽ nhờ sự lãnh đạo của Đảng, sự quan tâm của Nhà nước và sự nỗ lực cống hiến của các cá nhân, tập thể và các doanh nghiệp tư nhân...

Để đẩy mạnh phát triển kinh tế tư nhân góp phần vào ổn định và tăng trưởng kinh tế Việt Nam trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, cần nhận rõ những cơ hội, thách thức, từ đó đưa ra những giải pháp phù hợp để kinh tế tư nhân ngày càng khẳng định là “động lực quan trọng nhất”² của nền kinh tế theo tinh thần Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng (năm 2026).

2. Tình hình phát triển kinh tế tư nhân ở Việt Nam

Sau 40 năm đổi mới, khu vực kinh tế tư nhân đã phát triển mạnh mẽ, ngày càng khẳng định là một động lực quan trọng của nền kinh tế đất nước.

2.1. Những kết quả đạt được

Những năm qua, khu vực kinh tế tư nhân không ngừng phát triển mạnh mẽ và ngày càng khẳng định vai trò là trụ cột quan trọng của nền kinh tế. Sự phát triển này thể hiện rõ ở tốc độ gia tăng nhanh về số lượng doanh nghiệp, mở rộng quy mô hoạt động, đa dạng hóa loại hình tổ chức và hiện diện ngày càng sâu rộng trong nhiều lĩnh vực của nền kinh tế. Khu vực này đã tạo ra hàng triệu việc làm, trở thành động lực quan trọng thúc đẩy tăng năng suất, đổi mới sáng tạo và nâng cao năng lực hội nhập quốc tế của Việt Nam.

Số lượng doanh nghiệp tư nhân đang hoạt động có kết quả sản xuất – kinh doanh tăng nhanh qua các năm, từ 488.395 doanh nghiệp vào năm 2016 lên khoảng 940.000 doanh nghiệp vào năm 2025. Cùng với đó, số lượng hộ kinh doanh đang hoạt động (cơ sở sản xuất phi nông nghiệp) cũng tăng từ 4,909 triệu hộ năm 2016 lên trên 5 triệu hộ vào năm 2025³. Các hộ kinh doanh đang hoạt động là lực lượng nòng cốt tạo ra của cải, vật chất, đóng góp quan trọng vào tăng trưởng kinh tế, tạo việc làm, nâng cao năng suất lao động, thúc đẩy đổi mới sáng tạo và gia tăng năng lực cạnh tranh quốc gia, góp phần xóa đói, giảm nghèo, ổn định đời sống xã hội. Khu vực kinh tế tư nhân đóng góp khoảng 50% GDP trong suốt giai đoạn 2016 – 2023 và đến năm 2025, đóng góp 51% GDP (trong đó doanh nghiệp tư nhân chiếm 28% GDP, hộ sản xuất chiếm 23% GDP), trên 30% thu ngân sách, sử dụng 82% lao động⁴.

Kinh tế tư nhân không chỉ giúp mở rộng sản xuất, thương mại, dịch vụ mà còn góp phần quan trọng trong việc nâng cao năng suất lao động, thúc đẩy đổi mới sáng tạo và tăng cường năng lực cạnh tranh quốc gia. Riêng quý I/2025, cả nước có hơn 72,9 nghìn doanh nghiệp đăng ký thành lập mới và quay trở lại hoạt động, tăng 18,6% so với cùng kỳ năm trước; bình quân một tháng có hơn 24,3 nghìn doanh nghiệp thành lập mới và quay trở lại hoạt động⁵.

Nhiều doanh nghiệp tư nhân Việt Nam đã bắt kịp xu thế toàn cầu, tham gia vào chuỗi giá trị sản xuất, thương mại quốc tế để vươn lên khẳng định thương hiệu ở cả thị trường trong nước và quốc tế. Doanh nghiệp tư nhân Việt Nam đã thể hiện vai trò quan trọng trong hầu hết các lĩnh vực trọng yếu của nền kinh tế, như: thương mại, dịch vụ, công nghiệp nhẹ, chế biến chế tạo và gần đây là logistics, bất động sản, công nghệ số... Khu vực tư nhân đều cho thấy sự linh hoạt, năng động và đổi mới mạnh mẽ với những thương hiệu mạnh, những doanh nghiệp tư nhân có quy mô lớn cả về vốn và công nghệ cao, góp phần quan trọng phát triển kinh tế – xã hội của đất nước tiêu biểu, như: Vingroup, Sun Group, Trường Hải Thaco, Hòa Phát, FPT, Masan, Vietjet, Vinamilk, T&T Group... Đến năm 2025, Việt Nam có 61 doanh nghiệp niêm yết có quy mô vốn hóa trên 1 tỷ USD. Trong đó, có những thương hiệu không những được ghi nhận ở thị trường trong nước mà ở cả thị trường khu vực và quốc tế. Kết quả này thể hiện tinh thần khởi nghiệp, sáng tạo và ý chí vươn lên của doanh nhân Việt Nam trong thời đại mới.

2.2. Một số tồn tại, hạn chế

Mặc dù đã đạt được nhiều kết quả tích cực, khu vực kinh tế tư nhân vẫn chưa phát triển tương xứng với tiềm năng sẵn có và kỳ vọng trở thành lực lượng nòng cốt của nền kinh tế quốc dân. Thực tế cho thấy, khu vực này vẫn đang đối mặt với không ít rào cản và thách thức, đặc biệt là những hạn chế về quy mô hoạt động, năng lực cạnh tranh và khả năng tham gia sâu vào chuỗi giá trị trong nước và quốc tế.

Thứ nhất, mục tiêu về phát triển kinh tế tư nhân tại Nghị quyết 10-NQ/TW ngày 03/6/2017 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XII): đến năm 2025, cả nước có khoảng 1,5 triệu doanh nghiệp, đóng góp 55% GDP, song hiện nay vẫn chưa đạt được (cụ thể là đến năm 2024 mới đạt gần 1 triệu doanh nghiệp và hơn 5 triệu hộ kinh doanh). Mặt khác, tốc độ doanh nghiệp rút khỏi thị trường cũng có xu hướng tăng, phản ánh khó khăn, biến động bất lợi của thị trường quốc tế, trong nước.

Thứ hai, khu vực kinh tế tư nhân chủ yếu là kinh tế hộ gia đình, hầu hết doanh nghiệp tư nhân có quy mô siêu nhỏ, nhỏ và vừa; tiềm lực tài chính và trình độ quản trị còn hạn chế; năng lực công nghệ, đổi mới sáng tạo thấp; năng suất lao động, hiệu quả hoạt động và sức cạnh tranh chưa cao; tư duy kinh doanh mang tính thời vụ, thiếu tầm nhìn chiến lược, thiếu kết nối giữa các doanh nghiệp trong nước và với doanh nghiệp có vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài; chưa tận dụng tốt các cơ hội mà cách mạng công nghiệp 4.0 mang lại, vẫn chậm chuyển đổi số, rất ít doanh nghiệp đầu tư vào nghiên cứu và phát triển (R&D), ít chú trọng đổi mới mô hình kinh doanh, đổi mới công nghệ hoặc sáng tạo sản phẩm mới. Vì vậy, rất khó nâng cao giá trị gia tăng, thúc đẩy năng lực cạnh tranh, nâng tầm giá trị doanh nghiệp và vươn tới đẳng cấp quốc tế⁶.

Thứ ba, một bộ phận doanh nghiệp, doanh nhân chưa nghiêm túc tuân thủ pháp luật, thông tin chưa minh bạch, thiếu tầm nhìn chiến lược, đạo đức kinh doanh còn hạn chế, cạnh tranh thiếu lành mạnh, sản xuất hàng giả, hàng nhái, vi phạm hợp đồng vẫn xảy ra: tình trạng găm hàng, đội giá, thao túng thị trường...

Thứ tư, nhận thức về vị trí, vai trò của thành phần kinh tế tư nhân trong nền kinh tế còn chưa đầy đủ; thể chế, pháp luật còn vướng mắc, bất cập; quyền tự do kinh doanh và quyền tài sản chưa được bảo đảm đầy đủ. Kinh tế tư nhân còn gặp nhiều rào cản trong tiếp cận nguồn lực, đặc biệt là vốn, đất đai, tài nguyên và nhân lực chất lượng cao.

3. Cơ hội và thách thức đối với phát triển kinh tế tư nhân trong bối cảnh cách mạng công nghiệp 4.0

Một là, thành tựu của cách mạng công nghiệp 4.0 với các đột phá về công nghệ mới trong các lĩnh vực, như: trí thông minh nhân tạo, robot, mạng internet, điện toán đám mây, dữ liệu lớn, công nghệ in 3D, công nghệ nano, công nghệ sinh học, lưu trữ năng lượng, tin học lượng tử... mở ra thời cơ thuận lợi cho nền kinh tế nói chung và khu vực kinh tế tư nhân nói riêng tiếp cận những ứng dụng khoa học – công nghệ mới, hiện đại. Đặc biệt, với những thay đổi tích cực về khoa học với nền tảng công nghệ số, tích hợp các công nghệ thông minh như hiện nay đã giúp các doanh nghiệp tư nhân tối ưu hóa quy trình sản xuất, phương thức kinh doanh, quy trình nghiệp vụ, từ đó, góp phần nâng cao hiệu quả hoạt động sản xuất – kinh doanh. Trong thời đại công nghệ số bùng nổ mạnh mẽ, các doanh nghiệp tư nhân có thể dễ dàng cập nhật được thông tin, dữ liệu một cách chính xác, nhanh gọn và mở rộng lĩnh vực hoạt động, tiết kiệm thời gian, phát huy hiệu quả nguồn nhân lực, từ đó giúp cho các hoạt động kinh tế có thể diễn ra một cách nhanh chóng và đạt hiệu quả cao.

Hai là, trước những biến đổi mạnh mẽ mà cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 mang lại, sẽ làm tăng lên sự cạnh tranh giữa cá nhân, doanh nghiệp và các thành phần kinh tế trong nền kinh tế. Bởi, yếu tố cạnh tranh luôn là yếu tố quan trọng thúc đẩy mọi cá nhân, tổ chức, doanh nghiệp phải luôn nỗ lực học tập, nâng cao trình độ chuyên môn, ứng dụng những tiến bộ của khoa học – công nghệ vào sản xuất, từ đó nâng cao năng suất lao động, tiết kiệm thời gian, chi phí và hiệu suất công việc.

Ba là, trước sự phát triển mạnh mẽ của cách mạng công nghiệp 4.0, hiện nay, trong quản lý điều hành hoạt động kinh tế của Nhà nước, hệ thống công nghệ thông tin ngày càng được ứng dụng sâu rộng vào các hoạt động kinh tế tài chính, từ đó giúp cho các hoạt động kinh tế có thể diễn ra một cách mau chóng và hiệu quả.

Bên cạnh những cơ hội to lớn mà cách mạng công nghiệp 4.0 đem lại, cũng có nhiều thách thức được đặt ra đối khu vực kinh tế tư nhân của Việt Nam, cụ thể như sau:

Thứ nhất, về vấn đề cạnh tranh. Trước những thay đổi tích cực của cách mạng số, doanh nghiệp tư nhân muốn đứng vững và phát triển bền vững cần phải nâng cao năng lực cạnh tranh. Doanh nghiệp nào thích ứng tốt sẽ sử dụng hiệu quả nguồn lực, tiết kiệm được chi phí, thời gian, nhân lực..., từ đó tạo giá trị gia tăng và lợi nhuận. Hiện nay, nhiều doanh nghiệp tư nhân trong nước còn chưa thích ứng được với những biến đổi của xu thế mới, họ bị động, chưa hiểu một cách đầy đủ, rõ ràng bản chất của cách mạng công nghiệp 4.0, chưa thấy được sự liên hệ của các xu hướng công nghệ đến ngành, lĩnh vực của mình, chưa sẵn sàng năng lực để tiếp cận với những tiến bộ của khoa học công nghệ, hệ thống hạ tầng...

Thứ hai, sự phát triển mạnh mẽ của cách mạng công nghiệp 4.0 cũng đặt ra yêu cầu cần hoàn thiện hành lang pháp lý. Hành lang pháp lý thông suốt phải được xác định là yếu tố đầu tiên và cũng là yếu tố cơ bản phục vụ hiệu quả hoạt động kinh tế tư nhân. Trước xu thế tất yếu trong thời kỳ mới, việc xuất hiện nhiều vấn đề mới, phức tạp là điều không thể tránh khỏi, bởi vậy các cơ quan chức năng cần tập trung nghiên cứu, đánh giá, sửa đổi, bổ sung, cơ chế, chính sách khuyến khích phát triển kinh tế nói chung và kinh tế tư nhân nói riêng để đáp ứng yêu cầu thực tiễn và sự phát triển của khoa học – công nghệ.

Thứ ba, cách mạng công nghiệp 4.0 với sự phát triển ngày càng hiện đại của công nghệ số sẽ làm gia tăng những lỗ hổng bảo mật, tạo cơ hội cho tội phạm công nghệ cao hoạt động. Điều này đặt ra thách thức không nhỏ cho toàn bộ nền kinh tế nói chung và khu vực kinh tế tư nhân nói riêng về vấn đề an toàn cho hệ thống thông tin, vấn đề bảo mật thông tin, về các loại tội phạm công nghệ cao cũng như thách thức về số lượng, chất lượng, trình độ và năng lực của đội ngũ cán bộ quản lý kinh tế và các thành viên tham gia phát triển kinh tế tư nhân.

Thứ tư, thách thức lớn đối với đẩy mạnh kinh tế tư nhân là đầu tư phát triển trang thiết bị để thích ứng với tiến bộ khoa học công nghệ số. Đầu tư cho các thiết bị công nghệ sẽ giúp mang lại nhiều hiệu quả, tuy nhiên, chi phí đầu tư đang là vấn đề đáng quan tâm, đặc biệt đối với các doanh nghiệp vừa và nhỏ.

4. Một số giải pháp

Một là, cần có sự thống nhất cao trong nhận thức, hành động của Đảng, Nhà nước và các tầng lớp nhân dân về vai trò quan trọng của thành phần kinh tế tư nhân trong nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam. Từ đó, trong việc xây dựng, ban hành và thực thi các cơ chế, chính sách của Đảng và Nhà nước đối với kinh tế tư nhân cần có những biện pháp đúng hướng để phát huy tiềm năng và lợi thế của thành phần kinh tế tư nhân.

Hai là, tạo lập môi trường cạnh tranh bình đẳng giữa các thành phần kinh tế. Mọi doanh nghiệp thuộc các thành phần kinh tế đều phải hoạt động theo cơ chế thị trường, bình đẳng trước pháp luật. Bảo đảm cơ chế, chính sách khuyến khích, phát triển kinh tế tư nhân phù hợp với cơ chế thị trường.

Ba là, cần tăng cường các chính sách tài chính hỗ trợ kinh tế tư nhân ứng dụng khoa học – công nghệ vào sản xuất – kinh doanh nhằm tăng giá trị sản xuất, nâng cao năng lực cạnh tranh. Nâng cao hơn nữa công tác đào tạo, tăng cường trình độ chuyên môn, tay nghề cho người lao động. Gắn việc đào tạo lý thuyết với thực hành. Thực hiện tốt điều này sẽ góp phần khuyến khích, thúc đẩy các doanh nghiệp tư nhân đầu tư cho phát triển khoa học – công nghệ từ đó góp phần tăng cao năng suất lao động và thích ứng với những thay đổi của bối cảnh mới.

Bốn là, tiếp tục tháo gỡ mọi rào cản về phát triển kinh tế tư nhân, trong đó cởi các nút thắt theo hướng đơn giản hóa về thủ tục pháp lý và hành chính trong thành lập, quản lý vận hành, điều kiện kinh doanh đối với các doanh nghiệp là vấn đề phải tiếp tục được quan tâm, giải quyết thấu đáo. Đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý, tạo dựng minh bạch hệ thống thông tin quản lý.

Năm là, đẩy mạnh phát triển khoa học – công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số và chuyển đổi xanh trở thành động lực chủ yếu của tăng trưởng nhanh và bền vững; tổ chức triển khai quyết liệt, đồng bộ và hiệu quả Nghị quyết số 57-NQ/TW ngày 22/12/2024 của Bộ Chính trị. Khẩn trương xây dựng và ban hành khung pháp lý thử nghiệm có kiểm soát (sandbox) đối với công nghệ mới và mô hình kinh doanh mới nhằm tạo không gian thể chế linh hoạt cho sáng tạo, đồng thời kiểm soát rủi ro; hỗ trợ chi phí đầu tư công nghệ, chuyển đổi số và chuyển đổi xanh thông qua khấu trừ thuế hoặc tài trợ trực tiếp; cho phép doanh nghiệp trích tối đa 20% thu nhập tính thuế để lập quỹ phát triển khoa học – công nghệ và đổi mới sáng tạo.

Sáu là, tập trung hình thành và phát triển các doanh nghiệp lớn, các tập đoàn tư nhân có năng lực cạnh tranh và tầm vóc khu vực, quốc tế. Mở rộng và tạo điều kiện thuận lợi để khu vực tư nhân tham gia sâu rộng hơn vào các dự án trọng điểm quốc gia. Nhà nước chủ động sử dụng các cơ chế như đặt hàng, đấu thầu hạn chế hoặc áp dụng chính sách ưu đãi phù hợp nhằm khuyến khích doanh nghiệp tư nhân đầu tư, tham gia vào các lĩnh vực chiến lược, như: đường sắt tốc độ cao, năng lượng, hạ tầng số, quốc phòng và các ngành then chốt khác. Đồng thời, thúc đẩy khu vực tư nhân tăng cường đầu tư vào y tế, giáo dục chất lượng cao và công nghiệp văn hóa; đa dạng hóa và nâng cao hiệu quả các mô hình hợp tác công – tư (PPP). Triển khai hiệu quả Chương trình phát triển 1.000 doanh nghiệp tiên phong trong khoa học – công nghệ và đổi mới sáng tạo, cùng với Chương trình “Go Global” nhằm hỗ trợ doanh nghiệp nâng cao năng lực cạnh tranh và vươn ra thị trường quốc tế.

Bảy là, hỗ trợ thực chất, hiệu quả doanh nghiệp nhỏ, siêu nhỏ và hộ kinh doanh; hoàn thiện pháp lý về kinh doanh cá thể, khuyến khích chuyển đổi thành doanh nghiệp. Đơn giản hóa kế toán, thuế, bảo hiểm. Cung cấp miễn phí nền tảng số, phần mềm kế toán, tư vấn pháp lý và đào tạo. Triển khai Chiến lược tài chính toàn diện, mở rộng tiếp cận tài chính, ưu tiên nhóm yếu thế.

Tám là, đề cao đạo đức kinh doanh, trách nhiệm xã hội và tinh thần doanh nhân; xây dựng đội ngũ doanh nhân liêm chính, có văn hóa kinh doanh và khát vọng cống hiến. Thúc đẩy tinh thần khởi nghiệp, đưa nội dung khởi nghiệp vào giáo dục. Thiết lập quan hệ minh bạch, thực chất giữa chính quyền và doanh nghiệp. Phát huy vai trò phản biện chính sách của doanh nghiệp, hiệp hội, đồng thời nghiêm cấm và xử lý nghiêm mọi hành vi trục lợi chính sách.

6. Kết luận

Cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 có sự tác động mạnh mẽ tới tất cả lĩnh vực, ngành, nghề và các thành phần kinh tế. Đối với khu vực kinh tế tư nhân, cách mạng công nghiệp 4.0 có những tác động rất lớn, tạo ra nhiều cơ hội và thách thức đối với sự phát triển; vì vậy, cần phải được nhận thức đúng đắn để có những định hướng và giải pháp phù hợp nhằm phát huy hết tiềm năng và sức mạnh to lớn của nguồn lực kinh tế này trong thời kỳ hội nhập quốc tế hiện nay.

Chú thích:

- 1, 6. *Phát triển kinh tế tư nhân – đòn bẩy cho một Việt Nam thịnh vượng*.
<https://www.quanlynhanuoc.vn/2025/03/18/phat-trien-kinh-te-tu-nhan-don-bay-cho-mot-viet-nam-thinh-vuong/>
2. *Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV*.
<https://tulieuvankien.dangcongsan.vn/bo-chinh-tri-ban-bi-thu-ban-chap-hanh-trung-uong/dai-hoi-dang/lan-thu-xiv/nghi-quyet-dai-hoi-dai-bieu-toan-quoc-lan-thu-xiv-cua-dang2.html?categoryId=3000412>
- 3, 4. *Kinh tế tư nhân là động lực quan trọng nhất của nền kinh tế*.
<https://daihoidang.vn/kinh-te-tu-nhan-la-dong-luc-quan-trong-nhat-cua-nen-kinh-te-post5552.html>
5. *Báo cáo tình hình kinh tế – xã hội quý I năm 2025*.
<https://www.nso.gov.vn/du-lieu-va-so-lieu-thong-ke/2025/04/bao-cao-tinh-hinh-kinh-te-xa-hoi-quy-i-nam-2025/>

Tài liệu tham khảo:

1. Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII (2017). *Nghị quyết số 10-NQ/TW ngày 03/6/2017 về phát triển kinh tế tư nhân trở thành một động lực quan trọng của nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa*.
2. Bộ Chính trị (2025). *Nghị quyết số 68/NQ-TW ngày 04/5/2025 về phát triển kinh tế tư nhân*.
3. Đảng Cộng sản Việt Nam (2010), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc thời kỳ đổi mới (khóa VI, VII, VIII, IX, X). Phần II*. H. NXB Chính trị quốc gia.
4. Đảng Cộng sản Việt Nam (2016). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*. H. NXB Chính trị quốc gia.
5. Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII. Tập I, II*. H. NXB Chính trị quốc gia Sự thật.